

Ciudadella Ibèrica

La Ciudadella Ibèrica es situa al damunt d'un petit turó de 15 metres d'altura, a llevant del barri marítim de Calafell, a uns 300 metres de l'actual línia de la costa, limitat pels traçats de la carretera C-31 entre els nuclis de Calafell i Segur de Calafell i de la via fèrria Barcelona-Tarragona, així com per les edificacions de la urbanització Alorda Park.

Es tracta d'un **assentament pertanyent a la tribu ibèrica dels Cossetans** que tenia la funció d'exercir el control del territori i l'arribada de productes comercials per mar.

El relleu natural de l'indret era molt diferent a l'actual i aquest assentament es trobava sobre una petita península sobre una àmplia zona d'estanys i aiguamolls, ecosistemes propicis per practicar la cacera i la pesca. A més a més, des d'aquest punt es podia controlar el tram final del torrent de la Cobertera i de la riera de la Bisbal, importants vies de comunicació cap a les planes de l'interior.

Va ser construïda sobre un assentament del segle VI aC, el qual, a partir del segle V aC, és objecte una sèrie de reformes que consistiran bàsicament en la construcció d'una poderosa muralla, possiblement inspirada en models de la Magna Grècia i en l'organització interna seguint un traçat més o menys regular de carrers al voltant del qual s'articulen un seguit de cases que pertanyerien a una elit de guerrers i al personal que es trobava al seu servei. L'edifici més important de la Ciudadella era "la casa del cabdill", situada al punt més elevat del turonet que ocupa aquest assentament.

La Ciudadella devia ser el lloc on arribaven productes provinents de tota la mar Mediterrània, especialment de l'àrea de Cartago, Eivissa, el sud de la península Ibèrica, Grècia, la península Itàlica i el sud de França. Des d'aquí es devien distribuir cap a l'interior. Dins del perímetre emmurallat hi havia la casa d'un cabdill, diverses cases de diferents tipus i mesures, recintes destinats a cultes domèstics, un pou d'aigua de gairebé deu metres de profunditat, forns per coure pa, torres que servien de magatzem, i uns carrers parcialment empedrats amb desguassos per a l'aigua de la pluja.

A finals del segle III aC, la Ciutadella es va veure afectada per un gran conflicte bèl·lic que va sacsejar tota la Mediterrània: la Segona Guerra Púnica. No sabem si la ciutadella es va veure involucrada directament en aquest conflicte, però el seu enderrocament s'ha documentat en aquest moment.

Temps més tard, un grup de colons, probablement romans, es van establir al damunt de les restes de la Ciutadella abandonada, durant un breu període de temps. Posteriorment es traslladaren a la plana del Vilarenc, molt més propera als camps de conreu.

Actualment, la Ciutadella Ibèrica és gestionada per l'Organisme Autònom Municipal Fundació Castell de Calafell (OAM FCC), també responsable de gestionar el Castell de la Santa Creu i el Museu Casa Barral. L'OAM FCC té convenis signats amb la Universitat de Barcelona (UB) i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) per donar assessorament i seguir investigant, tant les mateixes restes com l'experimentació que s'hi porta a terme.

D'altra banda, el museu a l'aire lliure Ciutadella Ibèrica forma part, des del 2007, de la xarxa europea EXARC (International Organisation of Archaeological Open Air Museums and Experimental Archaeology) juntament amb més de vuitanta museus a l'aire lliure d'arqueologia i professionals de l'arqueologia experimental arreu del món. Des del 2011 fins el 2015, l'OAM FCC lidera el projecte europeu OpenArch, emmarcat en el Programa Cultura 2007 – 2013 de la Comissió Europea, que impulsa polítiques d'excel·lència d'equipaments culturals de prestigi que són claus per explicar i divulgar l'heterogeni i comú passat europeu.

La singularitat d'aquest assentament és que ha estat objecte d'una **interpretació arquitectònica** a partir de les dades arqueològiques que ha proporcionat la seva excavació i l'estudi de paral·lels etnogràfics, sobretot del nord d'Àfrica. Per a aquesta experimentació **s'ha triat el darrer moment d'ocupació de la Ciutadella, el segle III aC**, que correspondria al moment immediatament anterior de l'arribada dels romans a la península Ibèrica, moment en el qual és abandonada pels seus habitants.

Gràcies a aquests treballs, els visitants de la Ciutadella poden copsar de forma didàctica i entenedora no només el tipus de construccions que tenien els ibers, sinó que, a més, es pot aprendre el sistema de vida, les relacions socials i molts altres aspectes de la cultura ibèrica.

Ciutadella de Calafell

Carretera C-31 km. 141 (al costat de la discoteca Louie Vega)